

Inlichtingen over de follow-up van de klacht met referentienummer CHAP(2015)1071 — Update van juli 2022

De Europese Commissie heeft een groot aantal klachten ontvangen over de mogelijke onverenigbaarheid van de werkomstandigheden van honorair magistraten in Italië met meerdere bepalingen van het arbeidsrecht van de EU.

De Commissie heeft deze klacht in het centrale klachtenregister opgenomen onder referentienummer CHAP(2015)1071.

Op 16 juli 2020 heeft het Hof van Justitie geoordeeld, in zaak C-658/18 UX¹, dat deze honorair magistraten de status van werknemer moeten hebben. Op 7 april 2022 heeft het Hof van Justitie, in zaak C-236/20², herinnerd aan dat eerdere arrest en geoordeeld dat honorair magistraten, wanneer zij zich in een situatie bevinden die vergelijkbaar is met die van gewone rechters, recht hebben op gelijke behandeling wat betreft jaarlijkse vakantie met behoud van loon en socialezekerheidsbescherming.

Op 15 juli 2021 heeft de Commissie besloten een inbreukprocedure in te leiden door Italië een aanmaningsbrief te sturen omdat de nationale wetgeving die van toepassing was op honorair magistraten niet volledig in overeenstemming was met het arbeidsrecht van de EU. De Commissie was van mening dat de Italiaanse wetgeving in strijd was met verschillende bepalingen van de raamovereenkomst inzake arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd die als bijlage bij Richtlijn 1999/70/EG is gevoegd, de raamovereenkomst inzake deeltijdarbeid die als bijlage bij Richtlijn 97/81/EG is gevoegd, Richtlijn 2003/88/EG betreffende de arbeidstijd en Richtlijn 92/85/EEG inzake werkneemsters tijdens de zwangerschap. Verschillende categorieën honorair magistraten, namelijk honoraire vrederechters (*giudice onorario di pace*), honoraire aanklagers (VPO) en honoraire rechters (GOT), genieten volgens het Italiaanse nationale recht niet de status van “werknemer”, maar worden beschouwd als vrijwilligers die op “honoraire basis” diensten verlenen.

Door het ontbreken van een werknemersstatus genieten zij niet de bescherming van het arbeidsrecht van de EU. Het gaat onder meer om het ontbreken van toelagen in geval van ziekte, ongevallen en zwangerschap, de verplichting zich in te schrijven bij het Nationaal Fonds voor sociale bijstand voor zelfstandigen, verschillen in beloning en wijze van betaling, fiscale discriminatie, het niet vergoeden van juridische kosten tijdens tuchtprocedures en het ontbreken van betaald zwangerschapsverlof. Zij zijn evenmin voldoende beschermd tegen misbruik van opeenvolgende arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd en hebben niet de mogelijkheid om een passende schadeloosstelling voor dergelijk misbruik te verkrijgen. Bovendien heeft Italië geen systeem opgezet om de dagelijkse arbeidstijd van iedere honorair magistraat te meten.

Italië heeft in december 2021 nieuwe wetgeving aangenomen, maar hiermee werden deze problemen niet opgelost. Er werden nieuwe bepalingen ingevoerd met betrekking tot bepaalde honorair magistraten, maar er bleven problemen met de naleving van het EU-recht bestaan. Daarom heeft de Commissie Italië op 15 juli 2022 een aanvullende aanmaningsbrief gestuurd. Aangezien de betwiste nationale regeling was gewijzigd, kon om procedurele redenen in dit stadium geen met redenen omkleed advies worden uitgebracht.

¹ Arrest van het Hof van Justitie, C-658/18, UX/Governo della Repubblica italiana, ECLI:EU:C:2020:572.

² Arrest van het Hof van Justitie, C-236/20, PG/Ministero della Giustizia, ECLI:EU:C:2022:263.

Italië heeft nu twee maanden de tijd om op de brief te reageren, anders kan de Commissie besluiten een met redenen omkleed advies uit te brengen.

De Commissie zal de klagers via deze website op de hoogte houden van het gevolg dat aan hun klachten wordt gegeven.